

Podsumowanie 2019 r.

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Przełom roku to zawsze czas podsumowań. I my, w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pokusiliśmy się o takie podsumowanie. Jaki był rok 2019? Był na pewno owocny w szereg działań i programów, których celem jest przede wszystkim wsparcie polskich rodzin, osób niepełnosprawnych, jak również osób starszych.

Obowiązkiem rządu jest zapewnienie finansowego bezpieczeństwa obywateli. Przykładamy dużą wagę do poprawy sytuacji pracowników, zwłaszcza tych najstabilniej zarabiających. Dlatego regularnie podnosimy płacę minimalną, która w 2019 roku wynosiła 2250 złotych, a w 2020 roku wzrosła do poziomu 2600 złotych.

Pamiętamy także o osobach starszych. W tym roku podnieśliśmy wysokość najniższych świadczeń emerytalnych, które obecnie wynoszą 1100 złotych. Nastąpiły również wypłaty jednorazowych świadczeń pieniężnych, czyli tzw. „Emerytura+”. To wsparcie szczególnie ważne dla osób z najniższymi świadczeniami. Zamierzamy je kontynuować. Przygotowaliśmy projekt przepisów, w świetle których „Emerytura+” będzie wypłacana każdego roku.

W ciągu roku rząd Prawa i Sprawiedliwości podjął również wiele działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Zdajemy sobie sprawę z ich potrzeb i chcemy żeby czuły wsparcie państwa. Od stycznia funkcjonuje Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, którego celem jest wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne i finansowe osób niepełnosprawnych. Z kolei świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji obowiązuje już od października. Skorzysta z niego ponad 800 tys. osób.

Resort nie tylko wprowadza nowe programy, ale również reformuje te już istniejące. Taką reformę przeszedł w 2019 roku program „Rodzina 500+”. Świadczenie od lipca przysługuje na każde dziecko, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. To jedna z najbardziej wyczekiwanych społecznie zmian, która zmienia na lepsze życie polskich rodzin.

Szanowni Państwo, rząd Zjednoczonej Prawicy przykładą dużą wagę do budowy państwa dobrobytu dlatego wszystkie nasze działania, wprowadzane programy i zmiany mają na celu podniesienie standardu życia Polaków.

 utworzony został Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Fundusz ma na celu wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne i finansowe osób niepełnosprawnych.

zmiana w Karcie Dużej Rodziny. KDR dostępna dla wszystkich osób, które kiedykolwiek miały na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci

wzrost płacy minimalnej do kwoty 2250 zł. Minimalna stawka godzinowa w 2019 roku wynosi 14,70 zł.

rozszerzenie programu „Opieka 75+”. Po zmianach jest on nie tylko skierowany do osób samotnych w wieku 75 lat i więcej, ale także do osób pozostających w rodzinach. Od tego roku z programu mogą korzystać także te gminy, które realizują usługi opiekuńcze poprzez spółdzielnie socjalne założone przez jednostki samorządu terytorialnego. Dzięki temu program obejmie zasięgiem większą liczbę gmin.

wypłacono „Emeryturę+” czyli dodatkowe wsparcie dla emerytów i rencistów w postaci tzw. trzynastej emerytury. W tym roku wsparcie trafiło łącznie do 9,8 mln osób, na wypłatę świadczeń zostało przeznaczone 10,8 mld zł.

wzrost świadczeń emerytalno-rentowych o ustawowy wskaźnik waloryzacji, nie mniej niż 70 zł. W marcu wzrosły również minimalne emerytury i renty do poziomu 1100 zł

uruchomienie programu „Mama 4+”. Jest to rodzicielskie świadczenie uzupełniające, skierowane do osób, które wychowały co najmniej 4 dzieci i z tego powodu nie mogły podjąć pracy zarobkowej lub musiały z niej zrezygnować. Na świadczenie to zostało przeznaczone w tym roku ponad 801 mln zł.

Opublikowane zostało rozporządzenie Rady Ministrów zakładające duży wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2020 roku. W przyszłym roku minimalne pensje wzrosną do poziomu 2600 zł, a stawka godzinowa wyniesie 17 zł.

wzrost zasiłku pielęgnacyjnego do kwoty 215,84 zł. miesięcznie. Przystępuje on – niezależnie od dochodu rodziny – niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej powyżej 16. roku życia oraz osobom powyżej 75. roku życia, o ile nie otrzymują dodatku pielęgnacyjnego. Poprzedni wzrost wysokości zasiłku nastąpił dokładnie rok wcześniej, z kwoty 153 zł do 184,42 zł

WRZESIEŃ

LISTOPAD

LIPIEC

PAŹDZIERNIK

rozszerzenie programu „Rodzina 500+”. Objęcie świadczeniem wszystkich dzieci w rodzinie, bez względu na dochody rodziny. Finansowe wsparcie trafi w sumie do 6,8 mln dzieci, natomiast rodzin uprawnionych do programu na nowych zasadach jest aż 4,4 mln.

weszła w życie ustawa wprowadzająca świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Świadczenie przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i została u nich orzeczona całkowita niezdolność do samodzielnej egzystencji. Na wsparcie przeznaczone zostanie ok. 4,5 mld zł. rocznie. Pomocą zostanie objętych ok. 800 tys. osób

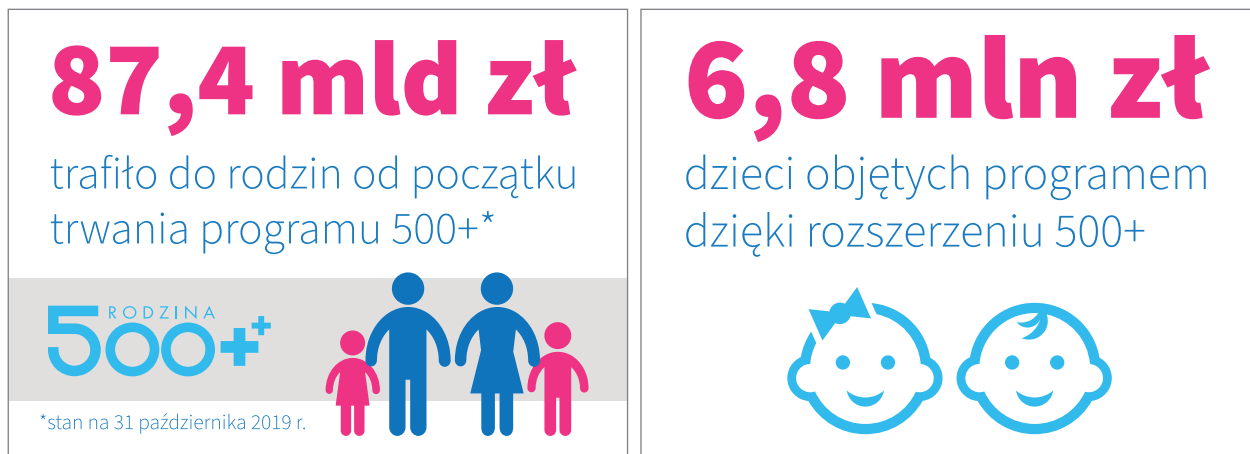
Rok 2019 rodziny zapamiętają na długo

1 lipca 2019 roku to niezwykle ważna data i wielkie święto polskich rodzin. Tego dnia program „Rodzina 500+” został rozszerzony na każde dziecko, również pierwsze i jedyne w rodzinie, niezależnie od dochodów. – To jedna z najbardziej oczekiwanych społecznie zmian – mówi minister Marlena Małąg. Ale to niejedyne działania MRPiPS na rzecz rodzin w mijającym roku.

Od samego początku w centrum działań rządu Prawa i Sprawiedliwości była rodzina. Pierwszym i najważniejszym działaniem, które na to wskazuje, było uruchomienie 1 kwietnia 2016 r. programu „Rodzina 500+”. Programu, który całkowicie zmienił postrzeganie i rozumienie polityki rodzinnej w Polsce.

Mamy to, „500+” na każde dziecko!

Kropką nad i było 1 lipca 2019 r. rozszerzenie programu na każde dziecko, również pierwsze i jedyne w rodzinie, bez kryterium dochodowego. Przed rozszerzeniem programu świadczenie przysługiwało 3,6 mln dzieci. Po zmianach ich liczba wzrosła niemal dwukrotnie – do 6,8 mln.

– To jedna z najbardziej oczekiwanych społecznie zmian. W przeszłości wielokrotnie słyszeliśmy głosy, że program „Rodzina 500+” dzieli dzieci na lepsze i gorsze. Prawda jest taka, że w 2016 r. kondycja budżetu nie pozwalała na objęcie świadczeniem wszystkich dzieci bez kryterium dochodowego. Po trzech latach rządów Prawa i Sprawiedliwości sytuacja się zmieniła i rozszerzenie programu było możliwe. Spotykamy się z rodzinami i słyszymy, jak ważne i potrzebne było to działanie – mówi minister Marlena Małąg.

Nowy plecak? To nie problem

Inną formą finansowego wsparcia rodzin z dziećmi jest uruchomiony w 2018 r. program „Dobry start”. To 300 zł na wyprawkę szkolną przysługujące na każde uczące się dziecko do 20. roku życia.

Od 2019 r. świadczenie przysługuje wszystkim uczniom, niezależnie od rodzaju szkoły, do jakiej uczęszczają, czyli również uczniom szkół dla dorosłych i szkół policealnych.

W ubiegłym roku wniosku online można było składać poprzez kanały bankowości elektronicznej oraz portal Emp@tia. W tym roku możliwe jest to również za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUE ZUS).

– Początek roku szkolnego i związane z nim wydatki to duże obciążenie dla domowego budżetu. Nowy plecak, przybory papiernicze, strój czy buty na zajęcia sportowe – to wszystko kosztuje. Program „Dobry start” powstał po to, by nieco odciążyć rodziców w tym okresie – zaznacza minister Marlena Małąg.

Po zmianach świadczenie „Dobry start” przysługuje ok. 4,5 mln uczniów.

Więcej miejsc opieki nad maluchami

Pieniądże to jedno, ale bardzo ważne jest też wspieranie powstawania nowych i dofinansowanie już istniejących miejsc opieki nad najmłodszymi dziećmi. To spokojna głowa rodziców i dziecko pod dobrą opieką.

Dzisiaj w Polsce funkcjonuje ok. 6,2 tys. placówek opieki nad dziećmi do lat 3 – ok. tysiąc stanowią instytucje publiczne, czyli prowadzone przez samorządy (stan na 3 grudnia br.). Dla porównania w 2010 r., czyli na rok przed zmianą ustawy o opiece nad dziećmi do lat trzech, która przeniosiła żłobki z obszaru zdrowia do polityki społecznej, funkcjonowały 392 instytucje oraz 119 oddziałów żłobkowych.

– Instytucje opieki zapewniają dzisiaj ponad 174 tys. miejsc – 60 tys. w placówkach publicznych oraz 114 tys. w prywatnych. Jeszcze w 2010 r. w instytucjach publicznych funkcjonowało ok. 32,5 tys. miejsc, W ciągu 9 lat w instytucjach publicznych liczba miejsc podwoiła się – wskazuje minister Marlena Maląg.

W latach 2016-2019 z udziałem środków z programu „Maluch+” powstało ok. 56,1 tys., w tym ok. 19,6 tys. miejsc w instytucjach publicznych oraz ok. 36,5 tys. w prywatnych (od edycji 2017 dofinansowanie do tworzenia miejsc przysługuje też podmiotom innym niż samorządy). W tym czasie dofinansowanie do funkcjonowania otrzymało ok. 202,1 tys. miejsc opieki.

Na program „Maluch+” w latach 2016-2019 przeznaczono ponad 1,2 mld zł. Od 2018 r. są to znacznie większe środki – w 2017 r. było to 151 mln zł, a rok i dwa lata później już 450 mln zł.

1,2 mld zł przeznaczono na program „Maluch+” w latach 2016-2019

MALUCH +

W 2019 r. było to **450 mln zł**

Zniżki i jeszcze więcej zniżek

Tańsze paliwo, przejazdy kolejowe, ubrania, obuwie, kosmetyki, darmowe wstępy do parków narodowych, niższe opłaty paszportowe i wiele, wiele innych. Kartę Dużej Rodziny honoruje dzisiaj 6,3 tys. partnerów w 24,1 tys. punktów w całej Polsce, a takich miejsc wciąż przybywa. Od 1 stycznia 2018 r. KDR jest dostępna w formie aplikacji na urządzenia mobilne.

Rok 2019 przyniósł wielką zmianę – od 1 stycznia br. Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzicom, którzy kiedykolwiek w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Nie ma znaczenia, w jakim wieku te dzieci są dzisiaj – czy mają 10, czy 50 lat.

– To forma docenienia trudu rodzicielstwa, wychowanie większej gromadki dzieci to nie lada wyzwanie – mówi minister Marlena Maląg.

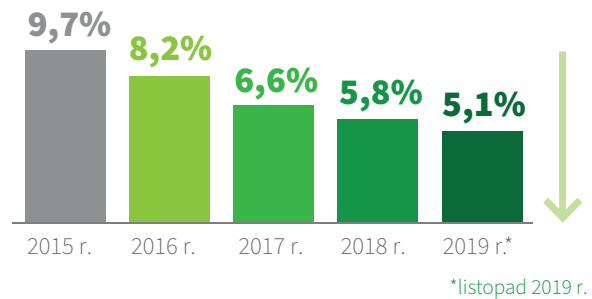
Dzisiaj tradycyjną Kartą Dużej Rodziny postępuje się 2,9 mln osób, 1,54 mln rodziców (w tym 0,54 mln to rodzice, którzy nabyli prawa na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2019 r.) i 1,36 mln dzieci. Ok. 675,4 tys. osób postępuje się z kolei kartą elektroniczną, z tego 206 tys. osób to rodzice (w tym 168 tys. rodziców, którzy nabyli prawa na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2019 r.), oraz 301 tys. dzieci.

Rok na rynku pracy

Mijający rok 2019 przejdzie do historii jako czas rekordowo niskiego bezrobocia i dalszego wzrostu płac. To był rok pracownika.

Sytuacja na rynku pracy już dawno nie była tak dobra. – *Porównując dane dotyczące bezrobocia trzeba zapuszczać się w coraz odleglejsze lata, by uzmysłwić sobie, jak wielki skok na rynku pracy dokonał się w mijającym roku – mówi Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej Marlena Małąg.* Według ostatnich danych GUS w październiku tego roku stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 5% i nie jest to jedynie najniższy wskaźnik bezrobocia zanotowany w tym roku. Taki sam poziom bezrobocia zanotowaliśmy ostatni raz we wrześniu 1990 roku, a więc prawie 30 lat temu. – *Ten wynik przejdzie do historii polskiej gospodarki rynkowej – mówi minister Marlena Małąg.*

Stopa bezrobocia najniższa od prawie 30 lat.

Polska w czołówce europejskiej

Również w porównaniu do innych państw europejskich nasz kraj należał w tym roku do prymusów pod względem stopy bezrobocia. Według danych Eurostatu w październiku tego roku stopa bezrobocia w Polsce wyniosła 3,2 proc., co plasuje nasz kraj wśród trzech państw unijnych o najniższym bezrobociu. Przed nami są już tylko Czechy (2,2 %) i Niemcy (3,1%).

Rok temu o tej samej porze byliśmy z wynikiem 3,8% na szóstej pozycji. To oczywiście oznacza także, że pod względem stopy bezrobocia także i w tym roku plasujemy się znacznie poniżej średniej europejskiej, która wyniosła w październiku dla całej Unii – 6,3 proc.

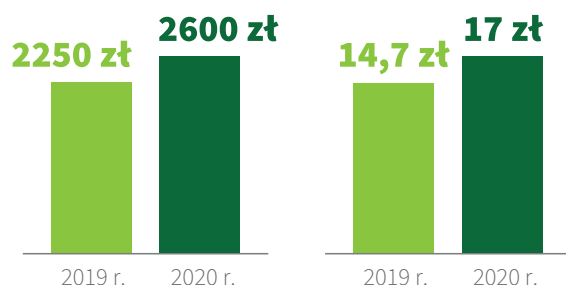
– *Jeszcze do niedawna spadek liczby bezrobotnych poniżej miliona wydawał się celem niemożliwym do osiągnięcia, gdyż, jak pamiętamy, jeszcze 6 lat temu mieliśmy w kraju 2 mln osób bezrobotnych. Dzisiaj widzimy, że dzięki prężnie rozwijającej się sytuacji gospodarczej oraz skutecznej aktywizacji osób bezrobotnych bariera ta okazała się łatwa do przebicia i to jeszcze z nadatkiem – mówi minister Marlena Małąg.* – *Od czerwca tego roku liczba bezrobotnych utrzymuje się co miesiąc znacznie poniżej granicy 900 tys. osób – dodaje minister.* Nawet lekki wzrost bezrobocia ze względu na zakończenie prac sezonowych w listopadzie 2019 r. nie zmienił tego wyniku (850,7 tys. osób bezrobotnych – szacunkowe dane resortu).

Rosną wynagrodzenia

Sytuacja pracowników poprawia się nie tylko ze względu na lepsze możliwości znalezienia pracy, ale także ze względu na rosnące płace. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w październiku 5213,27 zł brutto i w porównaniu do ubiegłego roku wzrosło o 5,9 %.

Poprawia się także sytuacja najmniej zarabiających. W tym roku płaca minimalna wyniosła 2250 zł brutto, a od przyszłego roku wyniesie 2600 zł brutto, co oznacza wzrost rok do roku o 15,6 proc. Wprowadzona w 2017 r. minimalna stawka godzinowa wyniosła w tym roku 14,70 zł, a od przyszłego roku będzie wynosić 17 zł.

Płaca minimalna i stawka godzinowa

Wszelchstronna pomoc dla bezrobotnych

Rekordowo niska stopa bezrobocia sprawia, że w Polsce zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane przez pracodawców jest obecnie rekordowo wysokie. Każda osoba gotowa do podjęcia zatrudnienia może skorzystać z licznych instrumentów rynku pracy, które pozwolą jej udoskonalić umiejętności zawodowe, zyskać nowe kwalifikacje (staże i szkolenia), czy założyć własną firmę (jednorazowa dotacja na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa). Wystarczy, że osoba chcąc wrócić na rynek pracy, zarejestruje się jako bezrobotna, a pracownik urzędu pracy dobierze dla niej, w zależności od potrzeb, odpowiednią ofertę. Dzięki środkom przekazanych przez ministerstwo urzędy pracy dofinansują także część wynagrodzenia osoby bezrobotnej zatrudnionej przez pracodawcę w ramach prac interwencyjnych czy robót publicznych. W ten sposób ułatwia się bezrobotnym powrót na rynek pracy.

Także pracodawcy, którzy zatrudnią osoby bezrobotne, mogą liczyć na wsparcie w prowadzeniu działalności gospodarczej – refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej lub dla poszukującego pracy opiekuna osoby niepełnosprawnej.

Źródłem finansowania działań aktywizujących osoby bezrobotne są środki Funduszu Pracy. – *W tym roku, do końca października, na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wydano prawie 1,8 mld zł. Dzięki temu z aktywnych programów rynku pracy skorzystało w tym czasie 263 tys. osób bezrobotnych* – mówi minister Marlena Małąg.

Wsparcie w starcie

Środki z Funduszu Pracy pozwoliły także wspierać w tym roku osoby bezrobotne uczestniczące w programie „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”. W formie pożyczek pieniądze trafiają przede wszystkim do osób bezrobotnych, które planują podjąć działalność gospodarczą. Ze środków mogą jednak także korzystać właściciele firm, którzy potrzebują finansowego wsparcia przy utworzeniu nowych stanowisk pracy.

Program „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie” pomaga osobom młodym i bezrobotnym, ale nie tylko. To także wsparcie dla opiekunów osób niepełnosprawnych i osób powracających z zagranicy.

Pomocy w ramach programu udzielają w całym kraju pośrednicy finansowi wybrani przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Program wystartował w grudniu 2013 roku, początkowo w formie pilotażu na terenie trzech województw, a od listopada 2014 roku swoim zasięgiem objął cały kraj. Od tego czasu do końca października 2019 roku na podjęcie działalności gospodarczej udzielono z programu 4370 pożyczek na kwotę 286,2 mln zł oraz 114 pożyczek na utworzenie miejsca pracy na kwotę 2,7 mln zł.

Dotrzymać kroku na rynku pracy

Cennym wsparciem dla pracodawców i ich pracowników były także działania, które można było sfinansować w tym roku w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS).

KFS to instrument rynku pracy związany z podnoszeniem kompetencji pracowników i pracodawców, którzy chcieliby skorzystać z różnych form kształcenia ustawicznego.

Środki zgromadzone w Funduszu pozwalają zapobiegać utracie zatrudnienia z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy poprawia zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy. Środki finansowe mogą być więc przeznaczone m.in. na kursy i studia podyplomowe, egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających kwalifikacji lub uprawnień zawodowych, czy badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu.

Środki zgromadzone w Krajowym Funduszu Szkoleniowym pochodzą z części składki odprowadzanej przez pracodawców na Fundusz Pracy.

W tym roku budżet Krajowego Funduszu Szkoleniowego wynosi ok. 228 mln zł, z czego do końca października wydatkowano już prawie 150 mln zł. Ze środków tych skorzystało w tym okresie już ok. 97,5 tys. osób (pracodawców i pracowników). W przyszłym roku pula środków Funduszu wzrośnie do 246,5 mln.

To był dobry rok dla seniorów

Po raz pierwszy wypłacona trzynasta emerytura, rodzicielskie świadczenie uzupełniające „Mama 4+”, podwyżka emerytur i rent o co najmniej 70 zł, rozszerzenie Karty Dużej Rodziny o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, nawet jeśli dzisiaj te dzieci są już dawno dorosłe – to tylko niektóre z działań na rzecz seniorów przeprowadzone w 2019 roku

Dzisiaj w Polsce jest 9 mln seniorów. Według prognoz do 2050 r. liczba osób w wieku powyżej 60 lat ma sięgnąć 13,7 mln. Osoby starsze będą tym samym stanowić ponad 40 proc. ogółu ludności. To rodzi przed nami wszystkimi wiele wyzwań.

Aktywny jak senior

– Programy takie jak „Senior+”, „Opieka 75+”, Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych mają na celu aktywizację społeczną seniorów i zapewnienie im odpowiedniej opieki. To niezwykle ważne, by osoby starsze czuły się potrzebne, miały przestrzeń do realizowania swoich pasji, uczenia się nowych rzeczy, spędzania wspólnie czasu, żeby były otoczone opieką. Szczególnie w mniejszych miejscowościach takich miejsc brakuje, a m.in. dzięki „Seniorowi+” to się zmienia – mówi minister rodziny, pracy i polityki społecznej Marlena Małąg.

Potwierdzają to dane MRPiPS. Placówki „Senior+” powstają głównie w małych miejscowościach, gdzie oferta zajęć aktywizujących dla osób starszych nie jest taka bogata. Aż 69 proc. domów i klubów „Senior+” powstałych w 2018 r. zostało uruchomionych w miejscowościach poniżej 10 tys. mieszkańców, a 19 proc. placówek – w miejscowościach poniżej 1 tys. mieszkańców.

Wyższe emerytury, trzynaste emerytury

Zarówno miejsca, w których osoby starsze mogą spędzić wspólnie czas, jak i inne formy aktywizacji, są bardzo ważne, ale świadczenia pieniężne też nie są bez znaczenia. Dotyczy to przede wszystkim rent i emerytur.

Od 1 marca 2019 r. emerytury i renty wzrosły o co najmniej 70 zł, a minimalne świadczenia wynoszą 1100 zł (wzrost z 1029,80 zł w roku 2018). Najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi natomiast 825 zł. 102,86 proc. – właśnie tyle wyniósł w 2019 r. wskaźnik waloryzacji rent i emerytur. W ciągu czterech lat rządów Prawa i Sprawiedliwości świadczenia minimalne wzrosły o 25 proc.

To jednak dopiero początek. W 2019 r. po raz pierwszy wypłacona została trzynasta emerytura. W tym roku wsparcie trafiło łącznie do 9,8 mln osób.

1 100 zł

minimalna emerytura od marca 2019 r.

9,8 mln

osób objętych wsparciem Emerytura+

10,8 mld zł

wydano na świadczenia Emerytura+

EmeryturaPlus⁺

– Głównym celem programu wpisującego się w długofalową politykę wsparcia osób starszych, jest zmniejszenie różnic dochodowych w społeczeństwie. Osoby starsze, nierzadko samotne, są grupą najbardziej zagrożoną ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Takie dodatkowe środki pozwolą np. na dawno odkładany remont mieszkania, wyjazd czy uregulowanie zaległych płatności – wskazuje minister Marlena Małąg.

W swoim exposé premier Mateusz Morawiecki zapowiedział, że od 2020 r. trzynasta emerytura będzie gwarantowana ustawą i będzie rozwiązaniem stałym. W 2021 r. wypłacana ma być natomiast czternasta emerytura.

Wsparcie dla mam

Jeśli mówimy o emeryturach, nie możemy zapomnieć o kobietach, które poświęciły się wychowaniu czwórki, piątki czy większej liczby dzieci, rezygnując z pracy zawodowej lub pracując za krótko, by otrzymać choćby minimalne świadczenie. Do niedawna kobiety te były zostawione same sobie. Rodzicielskie świadczenie uzupełniające, czyli program „Mama 4+”, to zmieniło.

Program wszedł w życie 1 marca br. Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom, które urodziły, wychowały lub tylko wychowały co najmniej czworo dzieci, a nie mają prawa do minimalnej emerytury lub ich świadczenia są niższe.

– *Wychowanie dzieci, szczególnie większej gromadki, to wielkie wyzwanie i ciężka praca. Niedocenienie matek, pozostawienie ich bez prawa do choćby najniższej emerytury, to przejaw niesprawiedliwości społecznej. Na szczęście to się zmieniło* – podkreśla szefowa MRPiPS.

801 mln

budżet na świadczenie Mama 4+ w 2019 r.

52 069

przyznanych świadczeń Mama 4+*

*dane na 31.10.2019 r.

Masz troje dorosłych dzieci? KDR jest dla Ciebie!

Inną formą wsparcia, która na pierwszy rzut oka nie jest skierowana bezpośrednio do seniorów, jest rozszerzenie Karty Dużej Rodziny.

Karta Dużej Rodziny to zniżki m.in. na przejazdy kolejowe, darmowe wstępy do parków narodowych, niższe opłaty paszportowe, a także zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa. Dzisiaj KDR honoruje 6,3 tys. partnerów w 24,1 tys. punktów w całej Polsce, a takich miejsc wciąż przybywa. Pierwszą dużą zmianą było wprowadzenie od 1 stycznia 2018 r. elektronicznej wersji Karty Dużej Rodziny w formie aplikacji na urządzenia mobilne takie jak np. tablety i smartfony.

Rewolucyjnym rozwiązaniem było jednak rozszerzenie dostępności Karty Dużej rodziny o rodziców, którzy kiedykolwiek mieli pod opieką co najmniej troje dzieci – nawet jeśli te dzieci są już dawno dorosłe.

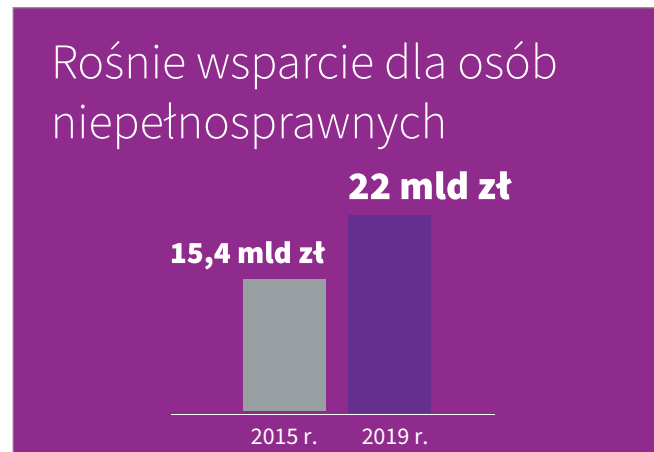
– *Chcieliśmy po prostu docenić trud wkładany przez rodziców, ale też rodziców zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, w wychowanie trójki, czwórki czy większej liczby dzieci* – mówi minister Marlena Małąg.

Dzisiaj tradycyjną Kartą Dużej Rodziny postuguje się 2,9 mln osób, 1,54 mln rodziców (w tym 0,54 mln to rodzice, którzy nabyli prawa na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2019 r.) i 1,36 mln dzieci. Ok. 675,4 tys. osób postuguje się z kolei kartą elektroniczną, z tego 206 tys. osób to rodzice (w tym 168 tys. rodziców, którzy nabyli prawa na zasadach obowiązujących od 1 stycznia 2019 r.), oraz 301 tys. dzieci.

Rok osób niepełnosprawnych

Rozbudowywanie kompleksowych programów wsparcia, coraz bogatsza pomoc instytucjonalna oraz szeroka paleta świadczeń pieniężnych – rok 2019 przyniósł wiele dobrych zmian dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów.

W 2019 roku wydatki na wsparcie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów przekroczyły granicę 22 mld zł. – *To o ponad 2,5 mld zł więcej niż w 2018 roku, który już wtedy przyniósł znaczny wzrost wsparcia dla tej grupy osób m.in. po zrównaniu renty socjalnej do 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – mówi minister rodziny, pracy i polityki społecznej Marlena Maląg. – To pokazuje, że skuteczne wsparcie osób niepełnosprawnych nie schodzi z agendy naszych priorytetowych działań i tak zostanie w kolejnych latach – dodaje minister.*

Wieloletnie programy

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych muszą mieć charakter długofalowy, tak by osoby niepełnosprawne mogły liczyć na regularną pomoc, umocowaną w ustawach i wieloletnich programach.

W tym roku do istniejących już wieloletnich programów „Za życiem” i „Dostępność Plus” doszły kolejne, które były finansowane z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Pracom nad Funduszem przyświecała idea stworzenia programów, które będą dawały możliwość wszechstronnego wsparcia – bez dyskryminowania jakiegokolwiek grupy osób niepełnosprawnych.

Już w pierwszym roku działania Funduszu resort rodziny uruchomił 4 programy.

Aż 320 gmin dzięki środkom z Funduszu będzie mogło rozszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych. Budżet programu wyniósł 60 mln zł.

Na wsparcie liczyć mogli także opiekunowie osób niepełnosprawnych. W ramach programu „Opieka wytchnieniowa” (budżet 110 mln zł) mogą teraz na chwilę odpocząć, mając świadomość, że ich najbliższa osoba jest bezpieczna i ma zapewnioną fachową opiekę w zakresie świadczenia opieki wytchnieniowej np. w formie pobytu dziennego lub całodobowego. Z programu skorzysta w tegorocznej edycji ponad 300 gmin i powiatów.

Ruszył także program „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, który przy tegorocznym budżecie wielkości 50 mln zł pozwala gminom lub powiatom zorganizować specjalne placówki pobytu dziennego lub całodobowego dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Ostatni z tegorocznych programów finansowanych z Funduszu – „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” w skuteczny sposób ma przeciwdziałać dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. Program wprowadza usługę asystenta. Osoby niepełnosprawne mogą korzystać z jego pomocy w dojazdach np. na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne albo do kina, biblioteki czy teatru. Asystenci pomagają także w zakupach i w załatwieniu spraw urzędowych.

– *Chcemy, aby z pomocy osobistego asystenta skorzystało jak najwięcej osób niepełnosprawnych, które dzięki temu będą miały możliwość prowadzenia bardziej aktywnego i samodzielnego życia – mówi minister Marlena Maląg. W przyszłym roku budżet tego programu wyniesie 80 mln zł.*

Szeroka paleta świadczeń

Od października 2019 roku wprowadzone zostało nowe świadczenie dla osób niepełnosprawnych. Na świadczenie dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji czekało ok. 850 tys. osób borykających się każdego dnia z wydatkami związanymi z pielęgnacją, rehabilitacją czy opieką. Na wsparcie przeznaczanych będzie rocznie ok. 4,5 mld złotych.

4,5 mld zł

rocznie na uzupełniające świadczenia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji

O osobach niepełnosprawnych nie zapomniano także wprowadzając w tym roku tzw. Emeryturę+. Oprócz grupy emerytów świadczenie w wysokości 1100 zł brutto otrzymały także osoby, które pobierają rentę socjalną. To w sumie 282 tys. dodatkowych wypłat dla dorosłych osób niepełnosprawnych, którym tragiczny los uniemożliwił podjęcia pracy i nabycia uprawnień z systemu ubezpieczenia społecznego.

Tak jak w roku poprzednim, także i w tym, mijającym, rosły świadczenia już istniejące. Od listopada 2019 wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wzrosła z 184,42 zł do kwoty 215,84 zł. Poprzednia podwyżka była w roku ubiegłym. Na zmianach skorzystało ponad 911 tys. osób.

Gwałtowny wzrost płacy minimalnej pociągnął ze sobą z kolei waloryzację świadczenia pielęgnacyjnego. W 2019 roku wysokość świadczenia wynosi 1583 zł netto – mówimy więc o wzroście rzędu 106 zł w porównaniu do ubiegłego roku. Do tego dochodzi 578 zł składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne opłacanych także z budżetu państwa.

– Zwiększając znacznie strumień pieniędzy w ramach świadczeń adresowanych do tej grupy osób, pamiętaliśmy przy tym, że jest to bardzo zróżnicowana grupa, a więc także kierowane wsparcie musi być różnorodne, tak by jak najwięcej osób mogło skorzystać z pomocy – mówi minister Marlena Małag.

Bogata oferta usług opieki

Także i w tym roku zwiększona została dostępność i zakres usług opieki i rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnego rodzaju placówkach. Było to możliwe z jednej strony dzięki tegorocznemu zwiększeniu środków dofinansujących tego rodzaju instytucje, jak i poprzez zmiany w przepisach.

Więcej pieniędzy trafiło do środowiskowych domów samopomocy, będącymi ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Od roku 2019 dotacja na jednego uczestnika wynosi już nie mniej niż 250% kryterium dochodowego osoby samodzielnie gospodarującej. Także w tym roku wprowadzono nowy typ domu śds – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

W 2019 r. zwiększone zostało dofinansowanie rocznego pobytu jednej osoby niepełnosprawnej w zakładzie aktywności zawodowej – najpierw z 18,5 tys. do 22 tys. złotych, a od października po raz kolejny w tym roku o dodatkowe 750 zł, do poziomu 22 750 zł.

Także dla warsztatów terapii zajęciowej mijający rok przyniósł dwukrotny wzrost dofinansowania kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika. Z początkiem roku, po pierwszej podwyżce, koszt rocznego pobytu wynosił 17 796 zł, a od października doszło do dodatkowego 300 zł (18 096 zł).

W tym roku na wsparcie warsztatów terapii zajęciowej zaplanowano wydatki ze środków PFRON na prawie 521,7 mln złotych. W przypadku zakładów aktywności zawodowej będzie to ok. 104,5 mln zł. W jednym i drugim przypadku jest to wzrost wydatków rzędu 15-18 procent w porównaniu do ubiegłego roku.

(r)Ewolucja cyfrowa

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej od początku przy wdrażaniu nowych programów i rozbudowywaniu dotychczasowych wykorzystuje nowoczesne technologie, aby z rozwiązań skorzystało jak najwięcej rodzin, oszczędzając tym samym mnóstwo czasu. Dziś można powiedzieć, że wraz z polskimi rodzinami budujemy „Polskę cyfrową”.

Do niedawna każdy obywatel składał wnioski drogą pocztową lub osobiście w urzędzie. Dzisiaj rodziny mogą złożyć wszystkie wnioski również drogą elektroniczną, w tym m.in. na „Rodzinę 500+”. Mało tego, przy załatwianiu spraw urzędowych obywatel nie musi już składać pokaźnego pliku zaświadczeń – do tego wystarczy tylko jego oświadczenie. – Wyszliśmy naprzeciw oczekiwaniom rodzin, którzy dzięki nowoczesnym rozwiązaniom mogą zaoszczędzić mnóstwo czasu. To także duży zysk dla budżetu państwa – podkreśla minister rodziny, pracy i polityki społecznej Marlena Małąg.

Cyfrowe rekordy

Już na starcie programu „Rodzina 500+” w kwietniu 2016 roku wnioski można było składać osobiście w urzędzie, drogą pocztową, a także online. W 2017 roku, w dwóch pierwszych miesiącach nowego okresu świadczeniowego, złożonych zostało online ok. 26 proc. wniosków, rok później było to już 36 proc. W tym roku pobity został rekord – do końca września rodziny przestały online 2,9 mln wniosków, co stanowiło 68 proc. wszystkich wniosków. Czyli niemal dwukrotny wzrost w ciągu roku. Na taki wynik wpływ miała likwidacja progu dochodowego, przez co wniosek jest łatwiejszy do wypełnienia, a także wprowadzenie systemu automatycznego podpowiadania dużej części danych.

To, że mamy do czynienia z prawdziwą rewolucją cyfrową pokazują także dane dotyczące składania wniosków po rozszerzeniu programu „Rodzina 500+” na każde dziecko. W ciągu pierwszych trzech dni lipca złożono drogą online ok 1,3 mln wniosków. W analogicznym okresie 2018 roku było ich prawie 73 tys.

Równie dobrze radzi sobie program „Dobry start”. W tym roku, po trzech miesiącach od startu programu, przestano drogą elektroniczną 62 proc. wniosków. Rok temu było to 50 proc.

Wniosek o wszystkie świadczenia dla rodzin można złożyć online

 <p>Świadczenie wychowawcze (Program „Rodzina 500+”)</p>	 <p>Świadczenia z funduszu alimentacyjnego</p>	 <p>Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego</p>	 <p>Specjalny zasiłek opiekuńczy</p>	 <p>DOBRY START 300 dla ucznia Świadczenie dobry start (300 zł dla ucznia)</p>
---	---	---	--	--

Elektroniczna Karta Dużej Rodziny

Od 2018 roku Karta Dużej Rodziny z pakietem zniżek dla rodzin z co najmniej trójką dzieci dostępna jest w formie atrakcyjnej i przyjaznej użytkownikowi aplikacji na urządzenia mobilne. Według stanu na 10 grudnia br., z KDR w formie elektronicznej korzysta 684 tys. osób, podczas gdy w ubiegłym roku było to 226,7 tys.

Tu warto przypomnieć, że osoby posiadające Kartę Dużej Rodziny, o którą zawnioskowały przed 1 stycznia 2018 roku, do końca tego roku mogą bezpłatnie domówić drugą, elektroniczną formę tej Karty. Później będzie się to wiązało z niewielką opłatą.

684 tys.

użytkowników elektronicznej Karty Dużej Rodziny

*dane na 10.12.2019 r.

E-zwolnienia – papier przeszedł do historii

Wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań informatycznych ułatwia życie nie tylko rodzinom, ale także pracownikom i pracodawcom.

Na początku grudnia minął rok, odkąd zostały wprowadzone powszechne elektroniczne zwolnienia lekarskie. Do końca września tego roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął 20,5 mln e-zwolnień, zaś drukowanych zaledwie 33 tys. Takie udogodnienie stanowi ogromną zaletę zarówno dla lekarzy i pacjentów, ale także dla przedsiębiorców.

W przypadku tej ostatniej grupy to nie jedyne ułatwienie. Obecnie mają możliwość wpłacania składek na jeden indywidualny rachunek, a nie jak do tej pory na kilka osobnych. Zredukowana została w ten sposób liczba dokumentów do minimum, obniżając jednocześnie prawdopodobieństwo popełnienia błędu przy dokonywaniu przelewów.

Oprócz tego w ramach tzw. Pakietu „100 zmian dla firm”, resort rodziny wspólnie z Ministerstwem Przedsiębiorczości i ZUS, wprowadził od tego roku e-akta, czyli możliwość prowadzenia dokumentacji w postaci elektronicznej.

– Dzięki cyfryzacji udało się usprawnić pracę w gminach, ograniczono koszty i nadmierną biurokrację. To spore ułatwienie dla tych wszystkich, dla których załatwienie pozornie prostej rzeczy w urzędzie kojarzyło się do tej pory ze staniem w długich kolejkach. Informatyzacja urzędów ma miejsce tu i teraz i dzisiaj każdy może z niej korzystać – mówi minister Marlena Małąg.

